

Onderzoek Wet Natuurbescherming Herinrichting Lelypark en omgeving te Wieringerwerf

18 maart 2021, Hippolytushoef
Definitief

Opdrachtgever:

Gemeente Hollands Kroon
Postbus 8
1760 AA Anna Paulowna
Tel: 088-3215000
Fax: 088-3215999
www.hollandskroon.nl

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 0227-595576
Mob: 06-24818383
e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

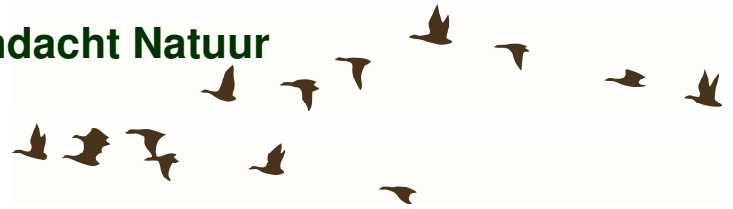
Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 7
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 7
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 8
2.3 Houtoptanden.....	blz. 9
2.4 Methode.....	blz. 9
3. Resultaten.....	blz. 12
3.1 Flora.....	blz. 12
3.2 Vogels.....	blz. 13
3.3 Vleermuizen.....	blz. 14
3.4 Overige (grondgebonden) zoogdieren.....	blz. 15
3.4 Amfibieën.....	blz. 17
3.5 Overige beschermde soorten.....	blz. 18
4. Conclusies en advies.....	blz. 19
4.1 Gebiedsbescherming.....	blz. 19
4.2 Soortbescherming.....	blz. 19
4.3 Houtopstanden.....	blz. 24
Literatuurlijst.....	blz. 25

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Inrichtingsschets Lelypark e.o.

Bijlage 3: Vleermuiswaarnemingen per veldronde

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Hollands Kroon heeft een onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden voor de herstructurering van Lelypark en omgeving te Wieringerwerf. De herstructurering heeft betrekking op een park- en woongebied aan de noordzijde van Wieringerwerf. Naast de herinrichting van het openbaar groen heeft de herinrichting ook betrekking op een basisschool, woning/bedrijfspan en de in het Lelypark gesitueerde (voormalige) seniorenwoningen.

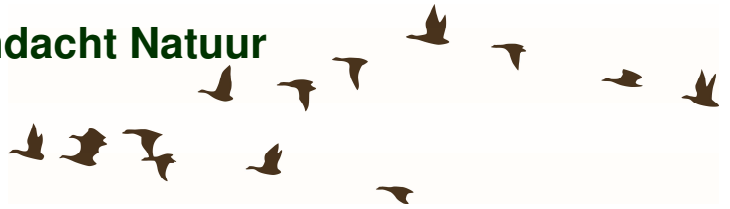
Het verkennend veldonderzoek heeft op 16 juli 2019 plaatsgevonden. Aanvullend hierop heeft in het najaar van 2019 een vleermuisonderzoek plaatsgevonden en is in het voorjaar en de zomer van 2020 gecontinueerd. De bevindingen van dit veldonderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder verder besproken.

Figuur 1. Ligging van het projectgebied Lelypark (rood kader) te Wieringerwerf

1.1 Aanleiding en doel

Met de herstructurering zal het betreffende plangebied (figuur 1) opnieuw worden ingericht voor woningbouw en deels worden voorzien van nieuwe waterelementen en groenstructuren. Hierbij worden de bestaande (voormalige) seniorenwoningen en het bedrijfspan aan de Ing. Ovingestraat 2 en Loggersplein 3 verwijderd. Met de realisatie van een brede school (buiten het plangebied) zal de huidige lagere school eveneens verdwijnen. Het historische hoofdgebouw blijft hierbij behouden en wordt geïntegreerd in de nieuwbouwplannen. De meer recente aanbouwen worden gesloopt. Verder voorziet de herinrichting in nieuwe wegen, waterelementen en de herstructurering van het openbaar groen. Ten behoeve van de voorgenomen plannen is het dan ook noodzakelijk dat een toetsing plaatsvindt aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een onderzoek uitgevoerd door Bureau Aandacht Natuur met de inzet van dhr. M. Volkers, dhr. T.M. Dolstra, dhr. M. de Jongh dhr. M. Breed. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of het beoogde plangebied een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten. De uitkomsten van

dit onderzoek zullen worden meegenomen in de plannen en mede bepalend zijn voor het verdere plan van aanpak en de beoogde functies.

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000 gebieden.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden

verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

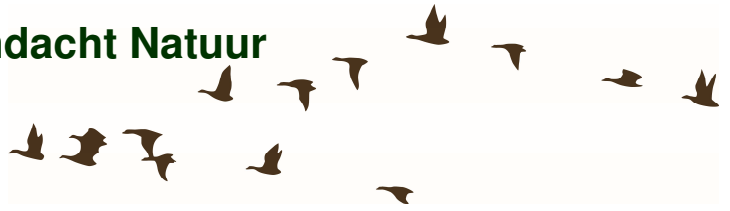
➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of

- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

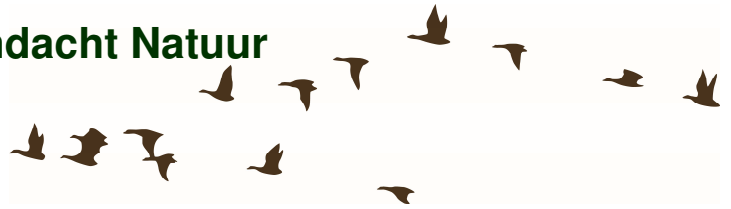
Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er

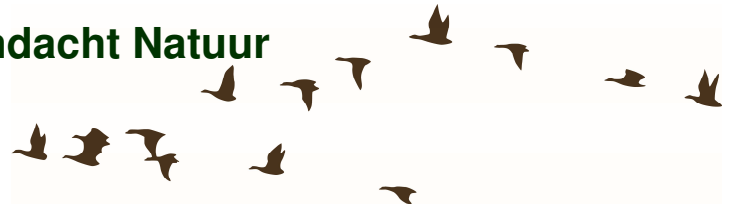
¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als "bebouwde kom Boswet"

Bureau Aandacht Natuur

mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

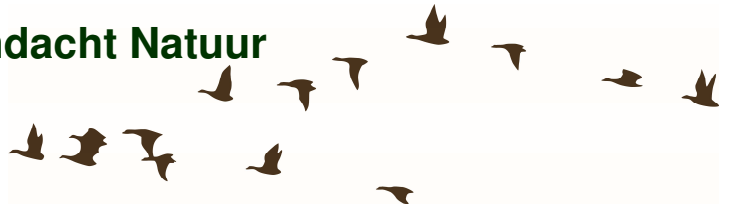
2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

Het projectgebied is vrij centraal gelegen in Wieringerwerf en bestaat uit het Lelypark, met acht blokken (voormalige) seniorenwoningen, de lagere school "Het Baken", de voormalige sportvelden aan de Prinses Marijkestraat en een braakliggend terrein aan de Ir. Ovingestraat. Het Lelypark is een halfopen park met voornamelijk gazon en solitaire bomen en boomgroepen van Canadese populier, Hollandse Linde en gewone es. Aan de zuidzijde van het Lelypark zijn de blokken met seniorenwoning gelegen en betreffen vrij lage woonblokken van vier woningen. De woningen bestaan uit gemetselde eenheden met een flauw pannendak. De woonblokken zijn gesitueerd aan een smalle asfaltweg welke door het Lelypark slingert. Aan de zuidoostzijde van het de woningen ligt een klein bosgebied bestaande uit een gemengde opstand van loof- en naaldbomen. Tevens loopt er door het bosgebied een fietspad vanaf het Lelypark naar de verbindingsweg, waarbij het bosgebied overgaat in een brede windsingel bestaande uit een gemengde loofhoutopstand. Tussen de windsingel en de Ir. Ovingestraat is een braakliggend terrein gelegen en bestaat deels uit grasveld en deels uit parkeerterrein en de funderingen van de voormalige LTS. Een deel van het terrein wordt verder gebruikt voor opslag van grond en stenen.

Figuur 2. Foto's plangebied

Aan de noordwestzijde van de Ir Ovingstraat zijn enkele voormalige sportvelden gesitueerd tussen de Prinses Marijkestraat en het Lelypark. De sportvelden worden omzoomd door een windsingel. Op de hoek van de Prinses Marijkestraat en de Sternstraat bevindt zich eveneens een braakliggend perceel, welke recent is ingezaaid met gras. Tussen dit perceel en de voormalige sportvelden, loopt een smal wandelpad welke uitkomt aan het Lelypark ter hoogte van de basisschool Het Baken. Het wandelpad ligt aan een gazonstrook en een bomenrij en wordt aan beide zijden ingesloten door een dichte windsingel.

Basisschool Het Baken bestaat uit een aanéenschakeling van verschillende gebouwen rond het centraal gelegen schoolgebouw. Haaks op de Sternstraat staat het oorspronkelijk schoolgebouw met een halfsteensmuur en een geknikt pannendak. Hier zijn verschillende vleugels aangebouwd en zijn voorzien van een spouwmuur en bevatten grotendeels een pannendak. Delen van het gebouw bevatten een plat dak en aan de achterzijde zijn enkele noodlokale gebouwd. Verder naar het noorden is een voormalig bedrijfspand aanwezig op de hoek van Lelypark en Ir. Ovingestraat/Loggersplein. De voormalige bedrijfslocatie bestaat uit een ommuurd terrein met aan de achter(zuid)zijde enkele garageboxen. De bedrijfswoning aan de noordzijde betreft een opgemetseld gebouw met een pannendak. Achter de woning is een ruime aanbouw (bedrijfsruimte) aanwezig bestaande uit een plat dak en een houten overstek. Aan de westzijde is een smal tussengebouw aanwezig met een hout betimmerde gevel en een klein zadeldak voorzien van bitumen. Aan de noordzijde van het bedrijfsgebouw zijn enkele parkeerhavens en plantsoenen aanwezig.

Met de herinrichting van het beschreven plangebied zal met name het zuidoostelijke deel worden bebouwd en zal het noordelijk parkgedeelte (van het Lelypark) opnieuw worden ingericht. Voor de bebouwing zullen alle huidige structuren en bebouwing grotendeels worden verwijderd. De doorgaande weg (Ir Ovingestraat) zal hierbij verder naar het oosten worden verplaatst. De (voormalige) seniorenwoningen worden gesloopt en ook de later aangebouwde vleugels van basisschool Het Baken worden verwijderd. Het oorspronkelijke schoolgebouw blijft vanuit historisch oogpunt behouden en krijgt een nieuwe bestemming. Aan de oostzijde van de Ir. Ovingestraat zal het bosgebied verdwijnen en samen met het braakliggende terrein grotendeels plaats maken voor waterberging. De windsingel en het fietspad naar de Verbindingsweg blijft gehandhaafd, maar zal worden onderbroken door een oprit naar twee gebouwen/woningen aan het water en een wandelpad naar Ir. Ovingestraat. Tevens blijft een klein bosvak aan de noordoostzijde gehandhaafd. Ook hieromheen zal een watergang en wandel- of fietspad worden aangelegd. Voor de inrichtingschets van het plangebied, wordt verwezen naar bijlage 2.

2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

De planlocatie is niet gelegen in of direct aan de rand van een Natura 2000 gebied of aangewezen als (onderdeel van) Natuurnetwerk Nederland (NNN), een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) of een natuurverbinding (figuur 4). Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreft het IJsselmeer en ligt op een minimale afstand van 4,7 kilometer van de projectlocatie.

Het projectgebied ligt in het dorp Wieringerwerf en bevat geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebied versterken en hebben dan ook geen functie voor in de Natura 2000 gebied aangewezen habitatsoorten, habitattypen of vogelrichtlijnsoorten. Echter is het mogelijk dat met de voorgestane werkzaamheden een extern effect optreedt door de toename van stikstofdepositie. De externe effecten hebben naar alle waarschijnlijkheid geen gevolgen voor het Natura 2000 gebied het IJsselmeer, aangezien het nabijgelegen deel uitsluitend is aangewezen als vogelrichtlijngebied. Het

dichtstbijzijnde habitatrictlijn gebied met stikstof gevoelige habitattypen betreft de Waddenzee en ligt op een minimale afstand van circa 9 kilometer van het plangebied.

2.3 Houtopstanden

De betreffende bomen vallen binnen de bebouwde kom (Boswet), waardoor van een beschermde houtopstand zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming geen sprake is.

2.4 Methode

Op 16 juli 2019 heeft overdag een veldbezoek plaatsgevonden aan het hierboven beschreven tracé. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

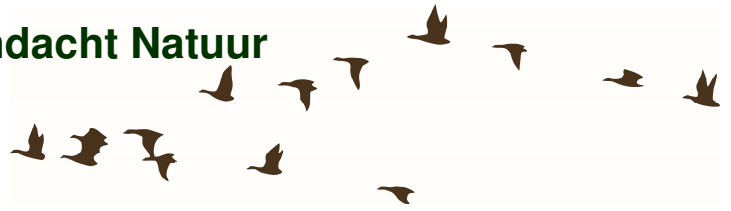
Aanvullend op het verkennend onderzoek heeft het najaar van 2019 en in 2020 een onderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen vaste rust en verblijfplaatsen van vogels (uilen en roofvogels, huismus en gierzwaluw), vleermuizen naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen.

In verband met het voorkomen van de jaarrond beschermde soort huismus heeft conform het kennisdocument huismus (*Bij12, 2017*) een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van deze vogelsoort in de te slopen delen van BSO Het Bakken en de bedrijfswoning aan de Ing. Ovingestraat 2. Ten behoeve van de inventarisatie van huismus heeft op 1 april en 6 mei 2020 ochtendrondes plaatsgevonden. Hierbij is de projectlocatie onderzocht op zingende mannetjes of andere nest-indicerende activiteiten van huismus. Met betrekking tot gierzwaluw is op 16 juni, 24 juni en 8 juli, vooraf/tegelijk aan de vleermuisonderzoeken, een avondronde uitgevoerd. Hierbij is gelet op in- en aanvliegende dieren aan dakranden en dakpannen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden voor het inventariseren van huismussen en gierzwaluwen, zie tabel 1.

Tabel 1. Weersomstandigheden en data veldonderzoek

Datum	Zonsondergang/ zonsopkomst	Start	einde	Temp.	Wind	Personele inzet	Bijz.
09-09-'19	20:09 uur	20:00 uur	24:00 uur	16°C	2-3 bf	1	Geen
30-09-'19	19:19 uur	20:20 uur	23:20 uur	13°C	3 bf	1	Va. 22:00 uur motregen
01-04-'20	07:12 uur	08:10 uur	09:10 uur	5°C	2-3 bf	1	geen
06-05-'20	05:56 uur	07:00 uur	08:00 uur	7°C	3 bf	1	geen
16-05-'20	21:32 uur	21:20 uur	23:35 uur	11-10°C	3 bf	2	geen
16-06-'20	22:07 uur	21:00 uur	0:15 uur	18-17°C	1-2 bf	2	geen
17-06-'20	05:14 uur	03:00 uur	05:30 uur	16°C	0-1 bf	1	geen
24-06-'20	22:04 uur	21:00 uur	24:00 uur	23-21°C	2-3 bf	1	helder
25-06-'20	05:16 uur	03:00 uur	05:30 uur	19°C	2-3 bf	1	helder
08-07-'20	21:56 uur	20:45 uur	23:50 uur	16°C	2 bf	1	geen
01-09-'20	21:18 uur	23:00 uur	01:00 uur	17°C	2 bf	1	geen
22-09-'20	20:28 uur	21:30 uur	23:30 uur	15°C	2 bf	1	helder

Op 12 maart 202 zijn de bosschages en windsingel binnen het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van (mogelijke) jaarrond beschermde nestlocaties van roofvogels en/of uilen. Gedurende de verdere onderzoeksperiode is tevens aandacht besteed aan de

aanwezigheid van roofvogels en uilen in het gebied en zijn mogelijk nestlocaties meegenomen in de monitoring.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, maart 2017*). Hiertoe zijn twee uitgebreide veldrondes uitgevoerd in de paarperiode 2019 (15 augustus tot 1 oktober) en zes veldrondes in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) voor vleermuizen, zie tabel 1. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet Natuurbescherming en heeft zich gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen, vliegroutes en/of belangrijk foerageergebied van vleermuizen binnen het totale plangebied. In verband met de latere aanhaking van het te slopen bedrijfspand aan de Ing. Ovingestraat 2 en Loggersplein 3, zijn deze gebouwen op 1 en 22 september 2020 aanvullend onderzocht.. Gezien de grote van het plangebied en de verspreide ligging van opgaande beplantingen zijn extra veldrondes uitgevoerd om het terreingebruik van vleermuizen beter in beeld te brengen. Ten aanzien van de bebouwing zijn de onderzoeksrondes even voor zonsondergang gestart om een goed beeld te verkrijgen van de objecten en mogelijk sporen die wijzen op verblijfplaatsen (uitwerpselen aan muren of huidvet bij openingen). Gedurende de veldrondes in de kraamperiode, nam de activiteit van vleermuizen gedurende de avond af en zijn de veldrondes na ruim twee op locatie niet langer voortgezet. Tevens zijn in de kraamperiode

Figuur 3. Situering van mostela's en sporenbuizen binnen het projectgebied.

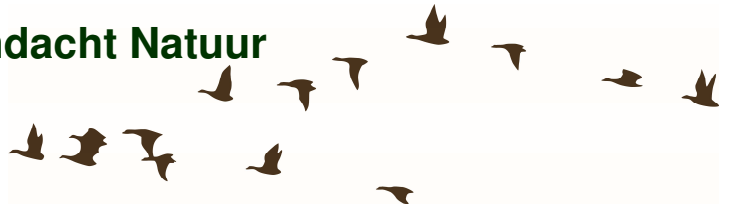

enkele veldrondes uitgevoerd door meerdere personen met een ruime ervaring op het gebied van vleermuisinventarisaties en is een compleet beeld verkregen van de aanwezige vleermuizen in het plangebied en de functie ervan voor deze soorten.

Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D240X, eventueel in combinatie met een Pettersson D100). Hiermee kunnen de ultrasone geluiden, die vleermuizen tijdens het vliegen uitzenden, voor het menselijk gehoor hoorbaar gemaakt worden. Indien noodzakelijk, is gebruik gemaakt van opname-apparatuur. Bij twijfel is het geluid opgenomen en geanalyseerd in het hiervoor speciaal ontworpen computerprogramma Batsound.

In verband met de voorgenomen omvorming van het parkgebied en singels in het Lelypark en omgeving, is het mogelijk dat (verblijfplaatsen van) kleine marterachtigen, zoals wezel, bunzing of hermelijn worden verstoord of aangetast. Met behulp van cameravallen en sporenbuizen is onderzoek verricht naar het voorkomen van kleine marterachtigen, conform de handreiking wezel, hermelijn en bunzing (*Provincie Noord-Holland*). De terreindelen met aanéengesloten bosschages en windsingels is zo'n 2,5 hectare groot. Conform de handreiking zijn 4 cameravallen of sporenbuizen per hectare ingezet gedurende een periode van tenminste vier weken. In de periode van 13 mei t/m 12 juni zijn 9 sporenbuizen en 1 cameraval (mostela) geplaatst. De sporenbuizen/cameravallen zijn geplaatst in/aan structuurrijke randen, opgaande structuren en bij takkenhopen etc. In de sporenbuizen en mostela's is een lokstof (ei en/of visolie) aangebracht om de trefkans te vergroten. De sporenbuizen en cameravallen zijn wekelijks op 19 mei, 29 mei, 5 juni en 12 juni 2020 gecontroleerd en verversst om een beeld te krijgen van de aanwezige (grondgebonden) zoogdieren. In figuur 3 is een overzicht weergegeven van de locaties van geplaatste sporenbuizen en mostela's in het projectgebied.

Uiteraard zijn ook andere belangwekkende waarnemingen meegenomen in de rapportage en is op basis van een literatuurstudie een effectenbeoordeling gemaakt met betrekking tot de beoogde herinrichting.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn met uitzondering van een aantal vogelsoorten en vleermuizen geen beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

3.1 Flora

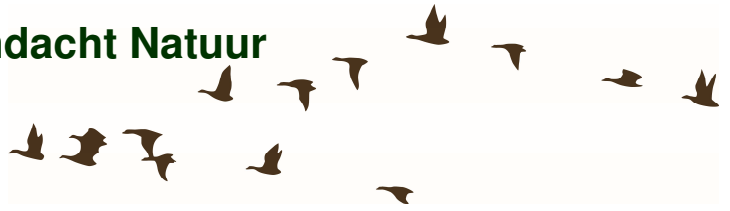
Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De projectlocatie is voor een groot deel bebost of voorzien van bosplantsoen, gazon en braakliggende terreindelen. Het bos, de windsingels en andere opgaande beplanting bestaat veelal uit een gemengde houtopstand met soorten als gewone es, gewone esdoorn, veldesdoorn, zomereik, zilverabeel, vlier, éénstijlige meidoorn, kornoelje en liguster. Aan de noordoostzijde van het Leliepark is een bosvak aanwezig met Corsicaanse den en staat er bij één van de woningblokken een grove den. Verder is in het bosperceel aan de zuidzijde van het Lelypark een gedeelte aangeplant met (douglas)spar.

De ondergroei wordt gekenmerkt door een aantal algemene plantensoorten en struiken als klimop, braam, hondsdrif, fluitenkruid, gewone berenklauw, aronskelk, kleeftkruid, bosaardbei, Robertskruid, grote brandnetel, zevenblad, aalbes en liguster. Op de braakliggende delen en langs wegen en paden zijn soorten als akkerdistel, speerdistel, ridderzuring, echte kamille, melganzevoet, Teunisbloem, honingklaver, Canadees fijnstraal, brede weegbree, gewone melkdistel, perzikkruid, heermoes en guldenroede, rode klaver, smalle weegbree en gewone paardenbloem. In de gemaaide berm en grasvelden zijn de algemene soorten witte klaver, gewone paardenbloem, madeliefje, kleine klaver, zachte ooievaarsbek, kruipende boterbloem en zilverschoon aangetroffen.

Gezien de aanwezige terreintypen en het beheer wordt niet verwacht dat beschermde soorten aanwezig zijn. Tevens zijn aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2020*) binnen het betreffende uurhok geen waarnemingen bekend van

Figuur 4. Gemengde houtopstand (links) en singels rond voormalige sportvelden van Lelypark e.o.

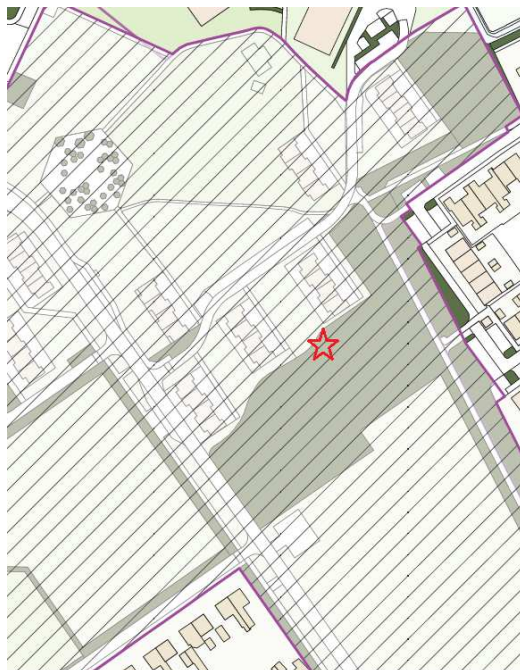

beschermde flora. In de omgeving van Wieringerwerf is een oude waarneming (voor 1990) bekend van de beschermde plantensoort dreps. Het voorkomen van deze zeldzame en meer kritische soort is nog bekend van enkele extensieve akkers en ruderaal plaatsen. Gezien de inrichting en het beheer van het betreffende plangebied in Wieringerwerf wordt deze en/of andere beschermde plantensoorten niet verwacht binnen het projectgebied.

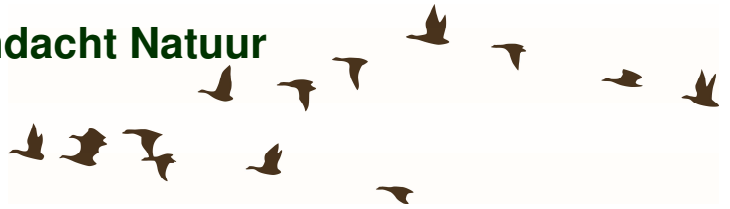
3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels zijn tijdens het veldonderzoek verschillende vogelsoorten aangetroffen. In de windsingels en het bosgebiedje zijn soorten als houtduif, ekster, Turkse tortel, merel, koolmees, tjiftjaf, roodborst, zwartkop en winterkoning waargenomen. Tevens foerageerden er in de zomer boven de grasvelden enkele boerenzwaluwen, zijn er aan de zuidwestzijde van het (langs de Princes Marijkestraat) plangebied een aantal huismussen aanwezig en is een ransuil gehoord in de bosschage tussen de Ir. Ovingestraat en Borndiep.

Met betrekking tot mogelijke jaarrond beschermde nestlocaties zijn in de meeste singels binnen het plangebied geen potentieel geschikte nestlocaties waargenomen. Echter vormen met name de naaldboomopstanden in de bosschages tussen de Ir. Ovingestraat en het Malzwin geschikt broedgebied voor soorten als ransuil een sperwer en zijn er enkele potentieel geschikte nestlocaties aangetroffen. In de naaldboutopstand aan de noordzijde van het Malzwin, zijn voornamelijk sporen van houtduif aangetroffen en betreffen kleine nestlocaties en uitwerpselen. Sporen die wijzen op de aanwezigheid van roofvogels of uilen (braakballen, uitwerpselen en/of prooiresten) zijn hier niet aangetroffen. Langs het fietspad tussen het Lelypark en het Malzwin is een nest van ekster aangetroffen en in de bosrand van het sparrenvak ten zuiden van het Lelypark is een grotere nestlocatie aangetroffen, zie figuur 5. Tijdens de vleermuisronde van 16 mei is hiervandaan een roepende ransuil gehoord. Later in het seizoen zijn in de woonwijk van het Malzwin roepende jongen van ransuil geconstateerd.

Figuur 5. Situering van de waarschijnlijke nestlocatie van ransuil in het plangebied.

Naast enkele plukresten zijn er geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van roofvogels binnen het plangebied en zijn met de verschillende onderzoeksrondes ook niet waargenomen. Met uitzondering van ransuil kunnen jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen in de bosschages binnen het plangebied worden uitgesloten.

Met uitzondering van enkele huismussen en overvliegende gierzwaluwen zijn er in het plangebied geen gebouwen bewonende soorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats waargenomen.

De (voormalige) seniorenwoningen bevatten een pannendak, maar zijn voorzien van een vogelschroot, zie figuur 6. Hierdoor is niet mogelijk dat een soort als huismus onder de dakpannen kan broeden. Verder is het dakhelling te flauw en te laag voor gierzwaluw, waardoor niet wordt verwacht dat betreffende woningen een vaste rust- en verblijfplaats vormt voor gebouwen bewonende vogelsoorten.

Basisschool Het Baken en de bedrijfswoning aan de Ir. Ovingestraat 3 bevatten echter wel daken geschikt als broedgebied voor huismus en gierzwaluw. Met het nader onderzoek zijn met uitzondering van één zingende man huismus in de zuidelijk dakgoot van de aanbouw van de basisschool, geen nest-indicerend gedrag van huismussen dan wel langsgierende, aan- of invliegende gierzwaluwen waargenomen. Met betrekking tot huismussen is een kleine concentratie aangetroffen bij de woningen langs de Prinses Marijkstraat en foerageerde deels in de daar aanwezige struwelen. De waargenomen zangpost van het mannetje huismus maakt waarschijnlijk deel uit van deze kolonie.

Ten behoeve van soorten als kerkuil of steenuil ontbreken binnen de locatie geschikte gebouwen zoals oude (boeren)schuren of toegankelijke zolders en zijn dan ook niet waargenomen of te verwachten binnen de planlocatie.

Figuur 6. Vogelschroot bij de (voormalige) seniorenwoningen in Lelypark.

3.3 Vleermuizen

Het betreffende plangebied vormt, gezien de ligging in de bebouwde kom van Wieringerwerf en de aanwezige groenstructuren, naar verwachting een belangrijk onderdeel van het leefgebied van vleermuizen. Binnen het bosschages en windsingels zijn

echter geen bomen met geschikte holten waargenomen die van belang kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Naast een aantal grote populieren en lindes in het Lelypark, vormt de bosaanplant veelal een nog vrij jonge houtopstand, waarin geen geschikte boomholten zijn aangetroffen. Wel is het mogelijk dat de bebouwing binnen het projectgebied vleermuisverblijfplaatsen bevat. De verschillende aanbouwen van de basisschool Het Baken bevatten open stootvoegen of ventilatiestenen en kunnen vleermuizen weggroepen in het pannendak of aanwezige dakranden. Ook de bedrijfswoning aan de Ir. Ovingestraat 3 zijn langs dakranden en in het pannendak mogelijkheden als vleermuisverblijfplaatsen waargenomen.

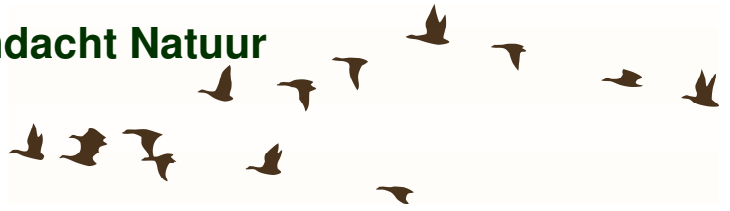
De aanwezige seniorenwoningen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Open stootvoegen ontbreken en dakranden zijn afgewerkt met een betonnen rand waarop de dakpannen zijn gemetseld. Verder is de goot voorzien van een vogelschroot en sluiten de dakpannen goed op elkaar aan. Van de seniorenwoningen wordt ook niet verwacht dat hier vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Figuur 7. Gevels met open stootvoegen en ventilatiestenen aan basisschool Het Baken

Het nader onderzoek vleermuizen heeft zich dan ook gericht op verblijfplaatsen in Basisschool Het baken en de (bedrijfs)panden aan de Ir. Ovingestraat 3 en Loggesplein 2, en de functie van Lelypark als foerageergebied en de opgaande laanstructuren als vliegroutes. Hiertoe hebben in het najaar van 2019 en de zomer van 2019 verschillende veldrondes plaatsgevonden. Aangezien de (bedrijfs)panden aan de Ir. Ovingestraat 3 en Loggesplein 2 in het najaar van 2019 nog geen onderdeel uitmaakte van het plangebied, zijn deze gebouwen in de paarperiode van 2020 apart onderzocht. Voor een compleet overzicht van de waarnemingen van vleermuizen binnen het plangebied, wordt verwezen naar bijlage 2. Hierin zijn de inventarisatiegegevens van het najaar van 2020 voor een volledig overzicht opgenomen in de kaartbeelden van de paarperiode in 2019.

Tijdens de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen geconstateerd binnen het plangebied. Echter zijn in de directe omgeving van het plangebied verblijfplaatsen geconstateerd van laatvlieger, gewone dwergvleermuis en grootoorvleermuis. Van laatvlieger zijn in de avond van 16 juni duidelijke vliegbewegingen geconstateerd vanuit het Malzwin, over het centrale deel van Lelypark om binnen het plangebied enige tijd te foerageren en betreft tenminste 10-12 exemplaren. Vermoedelijk zijn betreffende dieren afkomstig uit een kraamkolonie van laatvlieger ten oosten van het Malzwin. In de ochtend van 17 juni zijn echter geen waarnemingen meer gedaan van

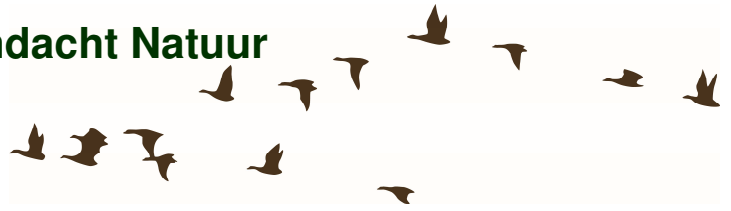
laatvlieger binnen het plangebied. Tijdens de avondronde van 24 juni worden opnieuw veel (>12) laatvliegers geconstateerd in het plangebied en is de kraamkolonie gelokaliseerd aan de Westwal, met uitvliegende dieren op nummer 16 en 18. In de vroege ochtend van 25 juni zijn invliegende dieren geconstateerd aan Westwal 8 en is het waarschijnlijk dat de soort gebruik maakt van het gehele huizenblok aan de Westwal 8-18. Tevens zijn er in de nacht van 24 juni 2020 twee grootoorvleermuizen waargenomen aan de zuidwestzijde van de voormalige sportvelden nabij de kruising van Prinses Marijkestraat met Ir. Ovingestraat. Daaropvolgend is in de vroege ochtend van 25 juni een invliegend exemplaar waargenomen aan de torenspits van de kerk aan de Meeuwstraat 44. Tevens is in deze kerk op zowel 17 juni als 25 juni tevens een invliegend exemplaar van gewone dwergvleermuis vastgesteld en betreft een zomerverblijfplaats van een solitair (mannelijk) dier. Verder zijn er in de kraamperiode enkele (3-5) foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen verspreid over het Lelypark en is het plangebied van belang als foerageergebied voor circa 15 gewone dwergvleermuizen. Met uitzondering van de oost-west gesitueerde vliegbewegingen van laatvlieger over het open parkgebied van Lelypark, zijn er in de kraamperiode geen andere duidelijke vliegroutes vastgesteld binnen het plangebied.

In de paarperiode (15 augustus t/m 31 september) zijn er voornamelijk gewone dwergvleermuizen en een enkele foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Eénmaal is er op 22 september 2019 een korte waarneming van een passerende laatvlieger gedaan. Van ruige dwergvleermuis zijn binnen het plangebied (ook buiten de bebouwde gedeelten) geen werfroepende dieren, die wijzen op een paarverblijfplaats waargenomen. Van gewone dwergvleermuis zijn op verschillende plaatsen werfroepende mannetjes aangetroffen, veelal in de omgeving van bebouwing rondom het plangebied. Paarverblijfplaatsen of het vermoeden daartoe in de te slopen bebouwing is niet waargenomen. In de omgeving van de basisschool zijn enkele werfroepende dieren geconstateerd, maar zijn op geen van de avonden (ook in 2020) te binden aan de te slopen objecten. De werfroepende dieren ten westen van de school hadden een sterke binding met de naastgelegen kerk. Het vaststellen van een zomerverblijfplaats in de kerk bevestigt tevens de functionaliteit van dit gebouw voor o.a. gewone dwergvleermuis. Ten noorden van de basisschool zijn eveneens meerder werfroepende gewone dwergvleermuizen geconstateerd, maar lieten een voorkeur zien voor de achterzijde van de daar aanwezige woningen. Aantikkende of langs de gevel vliegende dieren bij de basisschool zijn niet waargenomen. Ook ten aanzien van het bedrijfsgebouw aan de Ir. Ovingestraat zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op een mogelijke aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Andere baltsende dieren zijn aan de noord- en zuidzijde van het plangebied vastgesteld en vertoonden een sterke binding met de daar aanwezige bebouwing (welke niet onderhevig zijn aan de herinrichting). Tevens zijn er tijdens de paarperiode geen duidelijke vliegroutes of belangrijke foerageerlocaties vastgesteld binnen het plangebied.

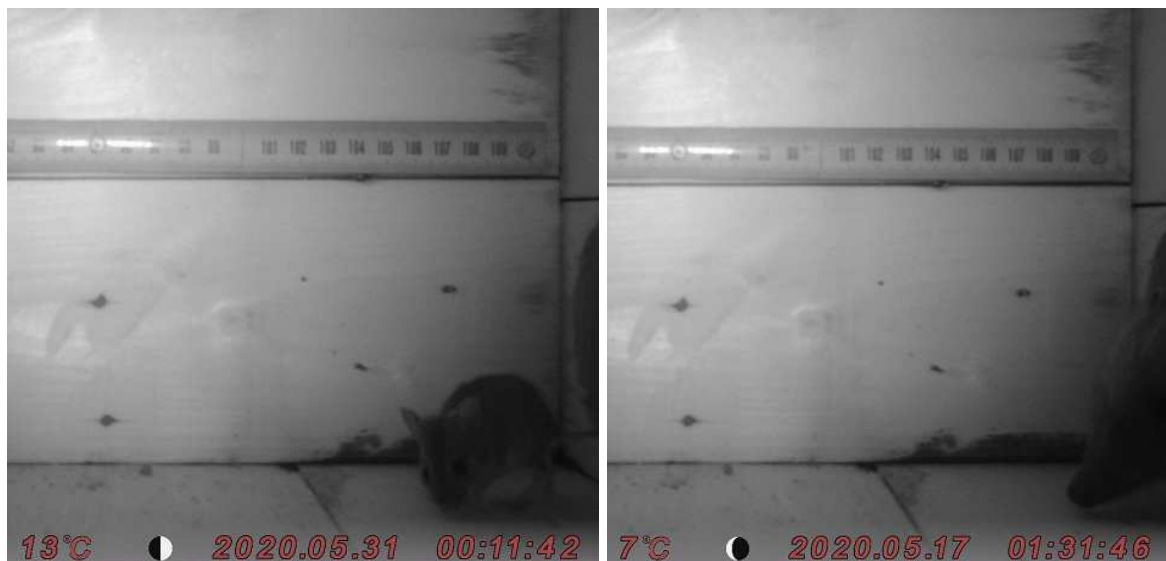
Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plantracé.

3.4 Zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn met uitzondering van molshopen, egel, bosmuis en sporen van andere soorten muizen, geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat het plangebied het leefgebied vormt voor een aantal algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis en egel. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming.

Met betrekking tot de zwaar beschermde soorten wezel, hermelijn of bunzing zijn er met het gerichte onderzoek geen beelden (cameravallen/mostela's) of sporen (sporenbuizen) aangetroffen. Op de ingezette cameraval zijn uitsluitend bosmuizen en de snuit van een egel waargenomen (zie figuur 8) en ook in de sporenbuizen zijn veelal afdrucken van muizenpootjes aangetroffen. Sporenprenten van kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen en ook beeldopnames van wezel, hermelijn of bunzing zijn niet gemaakt, waarmee het voorkomen van kleine marterachtigen kan worden uitgesloten. De beoogde herinrichting en bijbehorende werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring of het verwijderen van verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van kleine marterachtigen.

Figuur 8. Bosmuis en snuit van egel gefotografeerd in mostela (cameraval).

Een andere zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoort die in de Wieringermeer voorkomt, is de waterspitsmuis. Deze zwaarder beschermde soort wordt gezien de aanwezige terreintypen, het ontbreken van wateren met een structuurrijke oevers of rietvegetaties en de ligging in Wieringerwerf niet verwacht op de projectlocatie. Verder is de steenmarter bezig met een opmars in Noord-Holland en kan inmiddels ook in de Wieringermeer worden aangetroffen. Met het nader onderzoek naar kleine marterachtigen zijn er echter geen aanwijzingen (prooïresten, sporen, mogelijke nestlocaties etc.) gevonden die wijzen op de aanwezigheid van steenmarter binnen het plangebied. OOK tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied.

Andere zwaar beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plantracé.

3.5 Amfibieën

Met betrekking tot amfibieën is het mogelijk dat enkele algemeen voorkomen beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad of bruine kikker voorkomen op en rond de projectlocatie. Aangezien waterelementen binnen het plangebied ontbreken, kan er vanuit worden gegaan dat het plangebied functioneert als landhabitat. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming.

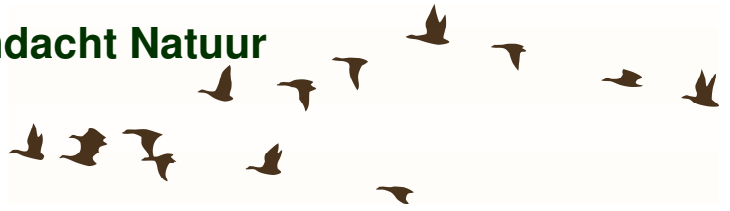

Naast de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën, is tevens het voorkomen van de strikt beschermde soort rugstreeppad (tabel 3) bekend uit de Wieringermeer (*Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl*). Geschikte voortplantingswateren voor rugstreeppad ontbreken binnen of in de directe omgeving van het betreffende plangebied, waardoor niet wordt verwacht dat exemplaren van deze soort voorkomen binnen het projectgebied.

Andere in de Wet Natuurbescherming aangewezen beschermde amfibieën komen aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens (*Creemers & van Delft, 2009*) niet voor in dit deel van Noord-Holland.

3.6 Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd zijn niet aangetroffen op de projectlocatie tijdens eerdere onderzoeken. Overige beschermde soorten (vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht binnen of in de omgeving van het projectgebied.

4. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de Wet Natuurbescherming verder beschreven. Per onderdeel van de Wet Natuurbescherming wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Gebiedsbescherming

Gezien de ligging in Wieringerwerf en de minimale afstand van circa 4,7 kilometer, wordt niet verwacht dat er negatieve effecten zijn te verwachten op de Natura 2000 gebied het IJsselmeer. De projectlocatie en de directe omgeving bevatten geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebieden versterken en hebben dan ook geen functie voor de daarin aanwezige kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsorten.

Echter is het mogelijk dat met uitbreiding van de woningbouw een extern effect optreedt door de toename van stikstofdepositie door o.a. de bouwwerkzaamheden en verkeersbewegingen op stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000 gebied de Waddenzee. Ten behoeve van de voorgestane herinrichting en woningbouw uitbreiding is door BûgelHajema adviseurs een stikstof-berekening in Aeries uitgevoerd (*BûgelHajema, 23 oktober 2020*). Hieruit kwam naar voren dat het planvoornemen zowel tijdens de bouwfase als de gebruiksfase geen extern effect heeft op Natura 2000 gebieden door toedoen van een stikstofemissie. Op basis van de voorgenomen plannen zijn er binnen Natura 2000 gebieden geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j en is er geen sprake van negatieve effecten van het planvoornemen op Natura 2000 gebieden. Het plan is daarmee op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening. Een vergunningaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

Tevens vinden de werkzaamheden niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) NNN, een ecologische verbindingzone (evz) of een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet aan de orde.

4.2 Soortbescherming

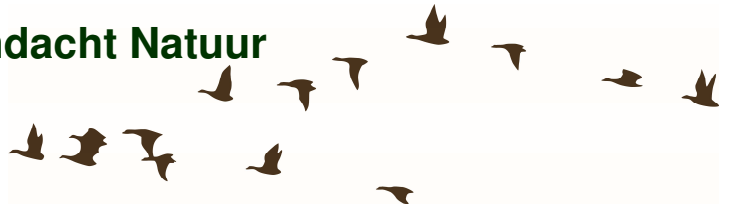
Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen het projectgebied te Wieringerwerf. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van, binnen de Wet Natuurbescherming, beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Vogels

Op en aan het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels aangetroffen dan wel te verwachten. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende)

vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels (categorie 1 t/m 4) verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. In het bosgedeelte ten zuiden van het Lelypark (tussen de Ir Ovingestraat en Borndiep) is een broedgeval van ransuil aanwezig. Met de voorgenomen herstructurering bestaat het voornemen om dit bosgedeelte te verwijderen om plaats te maken voor bebouwing en open water (vasthouden oppervlaktewater). Met de voorgenomen plannen wordt dusdanig ingegrepen in de landschappelijke structuren binnen Lelypark, dat het aannemelijk is dat ransuil hier als broedvogel verdwijnt en dient een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd voor het verstoren en verwijderen van een nestlocatie van ransuil bij herinrichting van Lelypark en omgeving.

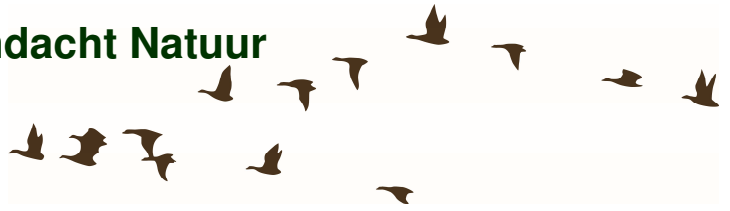
Met betrekking tot gebouw bewonende jaarrond beschermde soorten vormen de (voormalige) seniorenwoning aan het Lelypark geen geschikte vaste rust- en verblijfplaats voor jaarrond beschermde vogelsoorten, vanwege de aanwezigheid van vogelschroten, het ontbreken van (aanvliegbare) hoekpannen en op basis van het flauwe daktalud. Met uitzondering van één vastgesteld nestlocatie van huismus (op basis van zangpost mannetje huismus) in de oudbouw van basisschool “Het Bakken” zijn er geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor huismus of gierzwaluw vastgesteld in de te slopen bebouwing. De oudbouw van de basisschool blijft echter gehandhaafd binnen de herinrichting, waardoor er geen sprake is van een aantasting van nestlocaties van huismus met de voorgenomen herinrichting. Indien de oudbouw van de basisschool Het Bakken dusdanig wordt gerenoveerd dat het dak moet worden vervangen of geïsoleerd, is een ontheffingsaanvraag voor het verwijderen van een nest van huismus wel aan de orde.

Verder bevindt de kolonie van huismus zich buiten het plangebied, aan de zuidzijde van de Prinses Marijkestraat. Mogelijk zal een deel van het functioneel leefgebied van de aanwezige populatie huismus (tijdelijk) worden aangetast. Het inrichtingsplan voorziet ook aan de noordzijde van de Prinses Marijkestraat in een vrij ruim opgezette (woon)wijk met voldoende groenelementen, zoals plantsoenen en een bomenrij langs de straat. De achteruitgang van het functioneel leefgebied van huismus heeft slechts betrekking op een klein deel van het leefgebied, de woonwijk ten zuiden van de Prinses Marijkestraat maakt geen onderdeel uit van het plangebied, waarmee er voldoende alternatief leefgebied aanwezig is in de vorm van tuinen en hagen. Gezien de voorgestane herinrichting en de situering van de (kern van de) kolonie huismus, is het dan ook niet noodzakelijk een ontheffingsaanvraag te doen voor het verwijderen van functioneel leefgebied van huismus. Andere gebouw bewonende jaarrond beschermde vogelsoorten zoals kerkuil of steenuil worden gezien de aanwezige bebouwing niet verwacht en kunnen worden uitgesloten van de projectlocatie.

Vleermuizen

Aan de hand van het vleermuisonderzoek is gebleken dat de het deelgebied van enig belang is voor vleermuizen. Potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen zijn niet aangetroffen en ook de te slopen bebouwing bevat geen

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

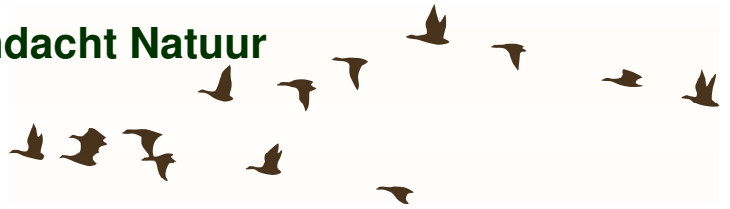
vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Met betrekking tot de voorgenomen sloop- en kapwerkzaamheden is dan ook geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk voor het verwijderen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Wel zijn de aanwezige groenstructuren van enig belang als functioneel leefgebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Van laatvlieger zijn net buiten het plangebied kraamkolonies vastgesteld en van gewone grootoorvleermuis een (zomer)verblijfplaats in de kerktoren aan de Meeuwstraat 44 ten westen van het plangebied. Van gewone dwergvleermuis zijn er rondom het plangebied enige paarverblijfplaatsen aanwezig en foerageren er gedurende het jaar enkele tientallen dieren verspreid binnen het plangebied.

Echter zijn er met uitzondering van laatvlieger geen duidelijke vliegroutes vastgesteld binnen het plangebied. Van laatvlieger is in de kraamperiode een vliegroute over het open parkgedeelte van Lelypark waargenomen, waarna de dieren zich verspreidden over het plangebied om bij open, beschutte delen enige tijd te foerageren. Het noordelijk deel van het betreffende open parkgedeelte, blijft in de plannen gehandhaafd. Het verdere plangebied zal opnieuw worden ingericht met een ruim opgezette, vrij groene woonwijk eveneens voorzien van groenelementen, grasvelden en een ruime waterpartij. Met de voorgenomen herinrichting wordt niet verwacht dat de aangetroffen kolonie laatvlieger zal verdwijnen. De waargenomen vliegroute maakt geen gebruik van in het landschap aanwezige lijnvormige structuren, waardoor een vaste vliegroute (in de vorm van een bomerij o.i.d.) niet zal verdwijnen. Ook met betrekking tot gewone dwergvleermuis zijn er geen duidelijke groenstructuren aan te wijzen die van belang zijn als vliegroute of belangrijk foerageergebied. Foeragerende dieren zijn verspreid over het plangebied aangetroffen en bevinden zich zowel in de omgeving van bestaande bebouwing als groenstructuren. Vanwege de ruime opzet van de herinrichtingsplannen en de beoogde realisatie van nieuwe laanstructuren, afgewisseld met open water en grasvelden, wordt niet verwacht dat de uiteindelijke herinrichting een negatief effect zal hebben op de lokale populatie van laatvlieger en gewone dwergvleermuis.

Echter is het mogelijk dat er in de tussentijd, afhankelijk van de fasering van de sloop-, kap- en nieuwbouwplannen tijdelijk een achteruitgang van het functioneel leefgebied ontstaat. Zeker met betrekking tot gewone grootoorvleermuis kan een grootschalige herinrichting van het plangebied leiden tot een dusdanige achteruitgang van kwaliteit aan leefgebied dat de verblijfplaats niet meer functioneert. Gewone grootoorvleermuizen jagen doorgaans in de directe omgeving van hun verblijfplaats tot op een afstand van maximaal 3 kilometer (zoogdiervereniging.nl) en jagen meestal op beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap, boven bospaden en langs bosranden. Dergelijke structuren zijn beperkt aanwezig in en rond Wieringerwerf. Tevens maken gewone grootoorvleermuizen ter oriëntatie veelal gebruik maken van landschappelijke structuren zoals hagen en houtwallen. Vanuit de verblijfplaats in de kerktoren aan de Meeuwstraat 44 is geen alternatieve groenstructuur in de directe omgeving aanwezig welke leidt naar (andere) geschikte foerageergebieden in Wieringerwerf. Ten noorden en westen van de verblijfplaats bevindt zich het winkelgebied van Wieringerwerf welke is voorzien van vrij veel verlichting. Ten zuiden van de kerk liggen woonwijken en ontbreken (mede vanwege de herinrichting van de Patrijsstraat) groenstructuren, zie figuur 9.

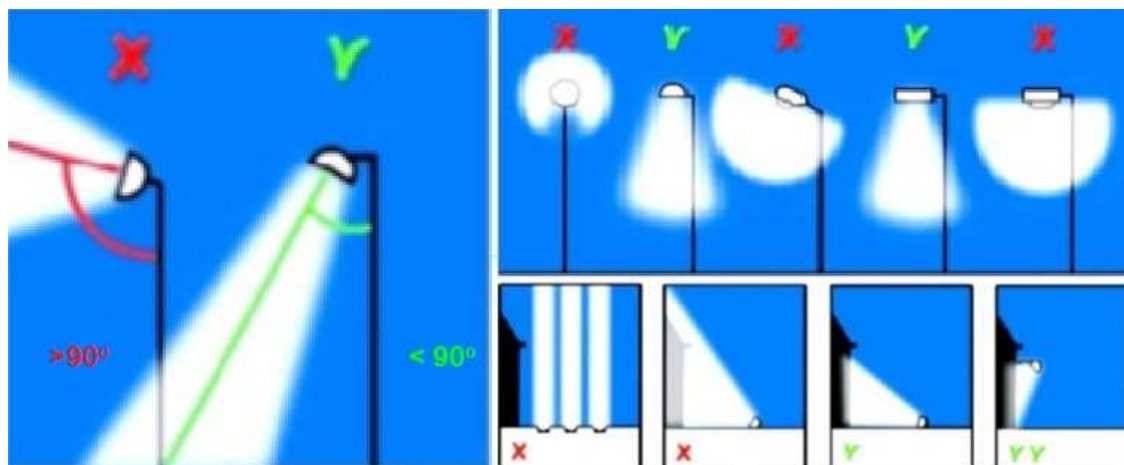
Aangezien gewone grootoorvleermuis moeilijk waarneembaar is met de batdetector, is het beeld van de verspreiding van gewone grootoorvleermuis binnen het plangebied niet toereikend. Het is echter aannemelijk dat - gezien het ontbreken van andere geschikt leefgebied in de omgeving van de kerk aan de Meeuwstraat 44 - de gewone grootoorvleermuizen voornamelijk gebruik maken van de singels en bosschages rond de voormalige sportvelden en het beboste deel van het plangebied en hiervandaan naar het noorden vliegen om te jagen in en rond het bosgebied aan de Oom Keesweg. Daarbij zijn gewone grootoorvleermuizen, in tegenstelling tot de meer algemene soorten laatvlieger en gewone dwergvleermuizen meer gevoelig voor verstoring door verlichting. Met de

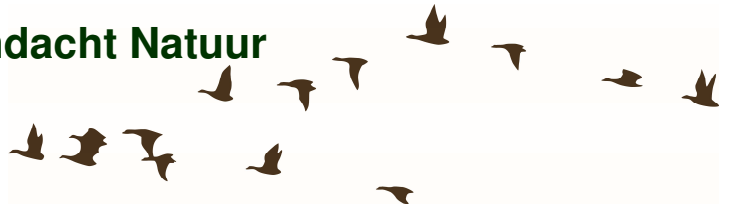
Figuur 9. Doorlopende groenstructuren (gele pijlen) vanuit de verblijfplaats van gewone grootorvleermuis (rode ster) zijn uitsluitend aanwezig binnen het plangebied

voorgenomen herinrichting worden de huidige groenstructuren, met uitzondering van de singel langs het fietspad aan de achterzijde van de Westwal, volledig verwijderd en opnieuw ingericht. Hiermee zal ten aanzien van gewone grootorvleermuis een achteruitgang plaatsvinden ten aanzien van het functioneel leefgebied en dient ontheffing te worden aangevraagd voor de (tijdelijke) verstoring hiervan.

In verband met de totale herinrichting en de huidige functie van het plangebied voor vleermuizen, dient de aanbeveling om gebruik te maken van de in figuur 10 met het groene vinkje aangegeven type armaturen. Indien dit in combinatie met vleermuisvriendelijke, amberkleurige led, verlichting (www.zoogdiervereniging.nl) en eventueel een dimtjdschakelaar of bewegingsmelder wordt uitgevoerd, kan een negatief effect van verlichting op vleermuissoorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis ook tijdens de omvormingsfase worden uitgesloten. Hiermee is een ontheffingsaanvraag in het kader van

Figuur 10. Gunstige en ongunstige toepassingen van verlichting voor vleermuizen en andere nachtdieren.

de Wet Natuurbescherming voor het verstoren van functioneel leefgebied voor de aangetroffen soorten laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis niet noodzakelijk.

Verder voorziet de herstructurering in de uitbreiding van het oppervlakte water, wat een positieve bijdrage zal leveren aan het voorkomen van vleermuizen door een toename aan voedselaanbod. Ook hierbij dient het aspect van straatverlichting te worden meegenomen. Om verstoring van het foerageergebied van vleermuizen te voorkomen, dient te worden voorkomen dat de waterelementen en oeverzones worden beschenen. Aan te bevelen is om in de omgeving van waterelementen eveneens de in figuur 10 met het groene vinkje aangegeven type armaturen te gebruiken.

Overige (grondgebonden) zoogdieren

Op de projectlocatie zijn naast het voorkomen van vleermuizen de beschermde (grondgebonden) zoogdieren wezel, hermelijn en/of bunzing te verwachten. Verder worden hoofdzakelijk algemeen voorkomende beschermde soorten verwacht. Voor deze laatste groep geldt een vrijstelling met betrekking tot een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer.

Met betrekking tot de (kleine marterachtigen) zijn met het nader onderzoek geen exemplaren of sporen/beelden daarvan aangetroffen. De bosvakken aan de zuidzijde van Lelypark en de singels rondom de voormalige sportvelden maken geen onderdeel uitmaken van het essentieel leefgebied van (kleine) marterachtigen. Met de voorgenomen herinrichting van de ruimtelijke structuren en aanwezige groenelementen in Lelypark en omgeving te Wieringerwerf, worden verblijfplaatsen van genoemde soorten niet verstoord of verwijderd. Aan de hand van het nader onderzoek is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming of extra mitigerende maatregelen niet noodzakelijk.

Aan de hand van de (huidige) literatuurgegevens en habitatvoorkeuren, kan het voorkomen van andere beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten binnen de projectlocatie worden uitgesloten en is een nader onderzoek of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Amfibieën

Met betrekking tot de herstructurering kunnen een aantal algemeen voorkomende amfibieën worden verwacht. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer. Wel is te allen tijde de zorgplicht zoals bedoeld in Wet Natuurbescherming van toepassing.

Verder is aan de hand recente verspreidingsgegevens bekend dat de beschermde rugstreeppad voorkomt in de omgeving van het projectgebied. Echter ontbreekt in de huidige situatie geschikt leefgebied voor de soort. In het kader van de voorgenomen plannen is een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag met betrekking tot rugstreeppad dan ook niet noodzakelijk.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden niet verwacht binnen de projectlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

4.3 Houtopstanden

Met de herinrichting zal een deel van het bosgebied en aanwezige singels verdwijnen. De houtopstanden liggen echter binnen de bebouwde kom en vallen hiermee niet onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming. Een kapmelding bij het bevoegd gezag (provincie / RUD) is dan ook niet noodzakelijk.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Herder J., Kranenbarg J., Hoogeboom D., Hamers J., Dekker K., 2012, *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen
- Scharringa C.J.G., Ruitenbeek W., en Zomerdijk P., 2010, *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*, Springeruit Drukwerk.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrictlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

• Beschermingsregime Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrictlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrictlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrictlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (versturende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

- **Vrijstelling**

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

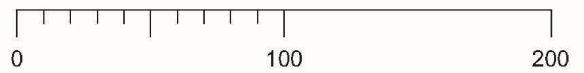
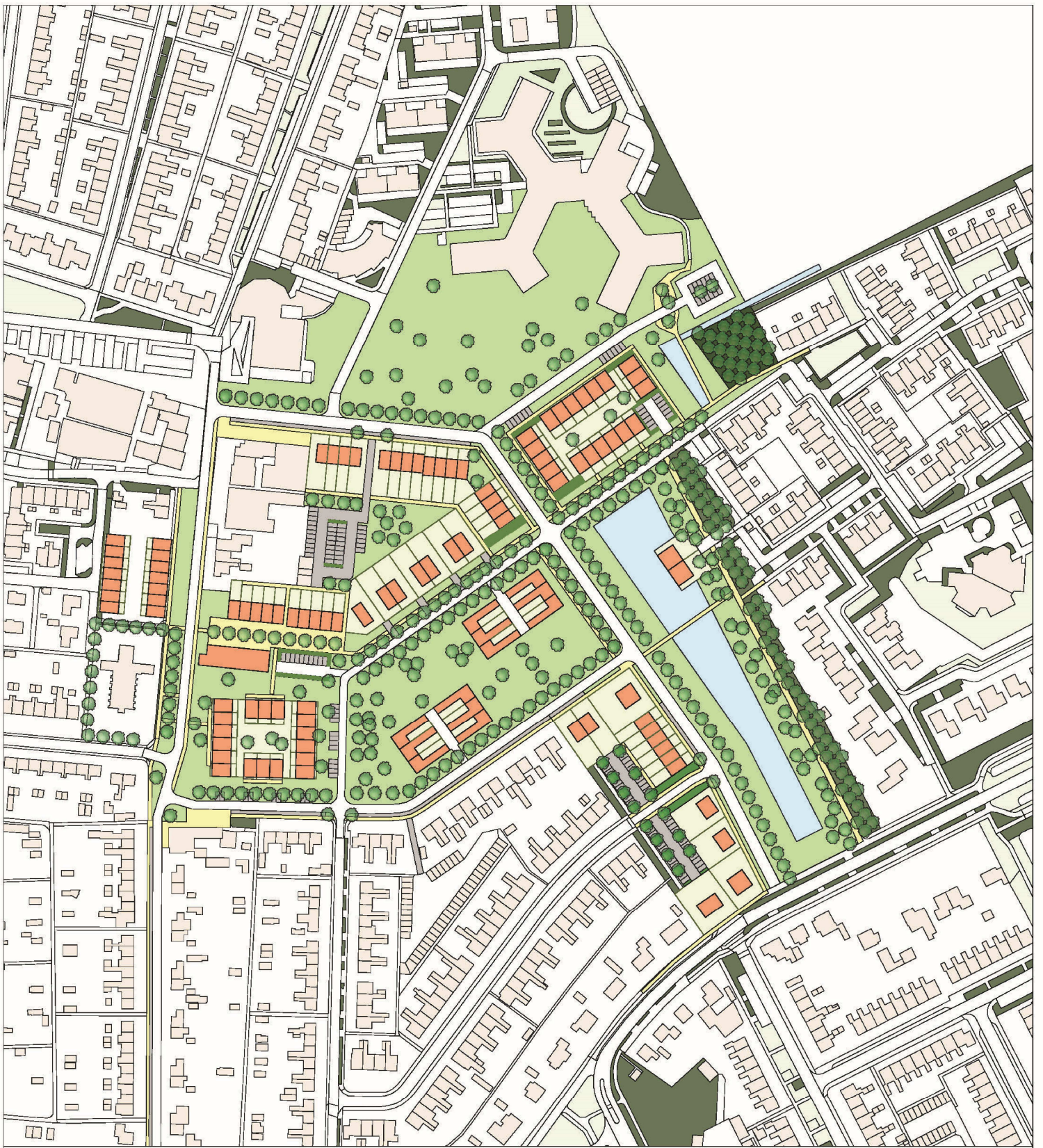
Bureau Aandacht Natuur

De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Bijlage 2. Inrichtingsschets Lelypark e.o.

PLANLOCATIE Lelypark, Wieringerwerf

Bijlage 3. Vleermuiswaarnemingen per veldronde

Vleermuisronde 16 juni 2020

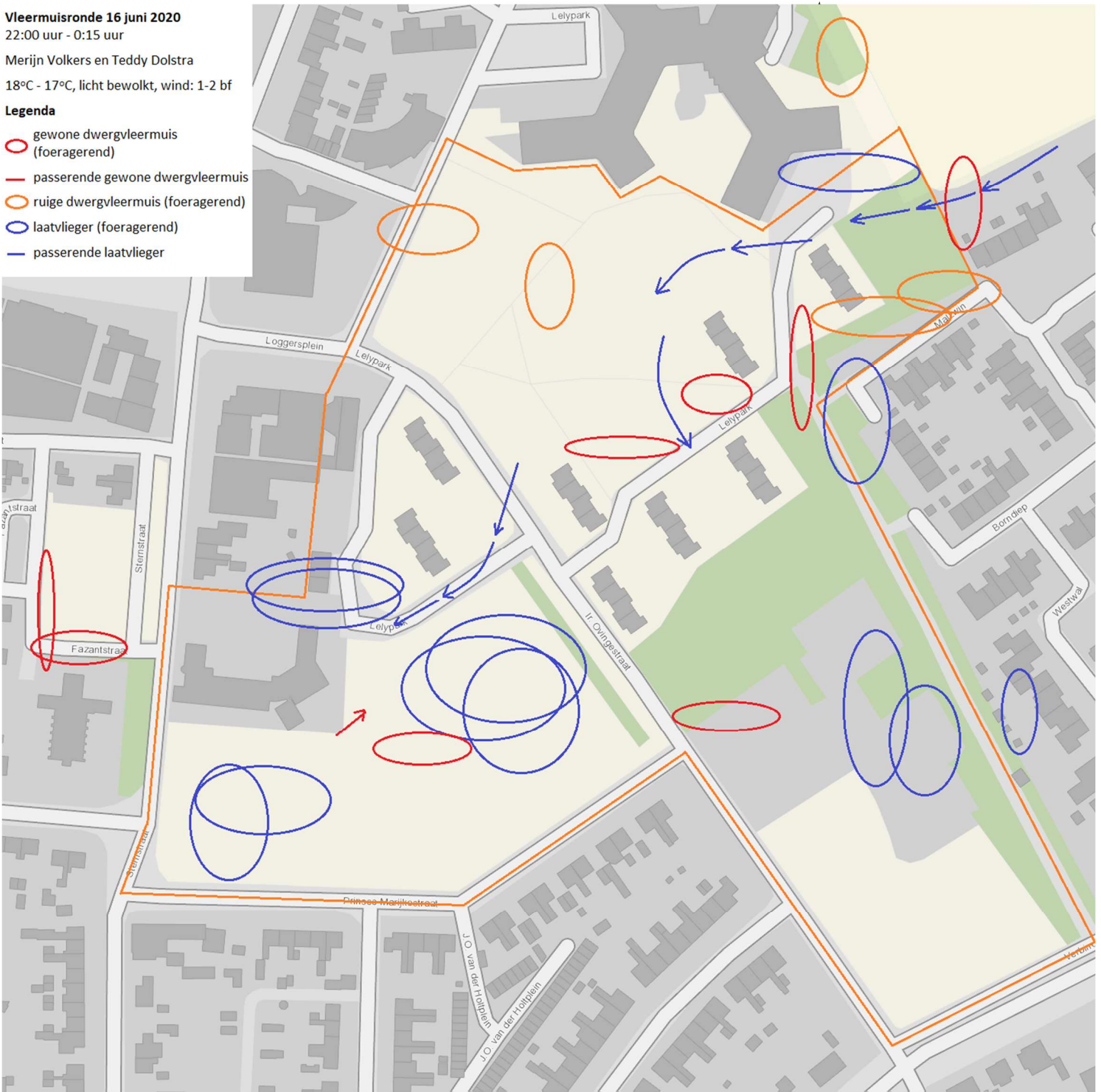
22:00 uur - 0:15 uur

Merijn Volkers en Teddy Dolstra

18°C - 17°C, licht bewolkt, wind: 1-2 bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- laatvlieger (foeragerend)
- passerende laatvlieger

Vleermuisronde 17 juni 2020

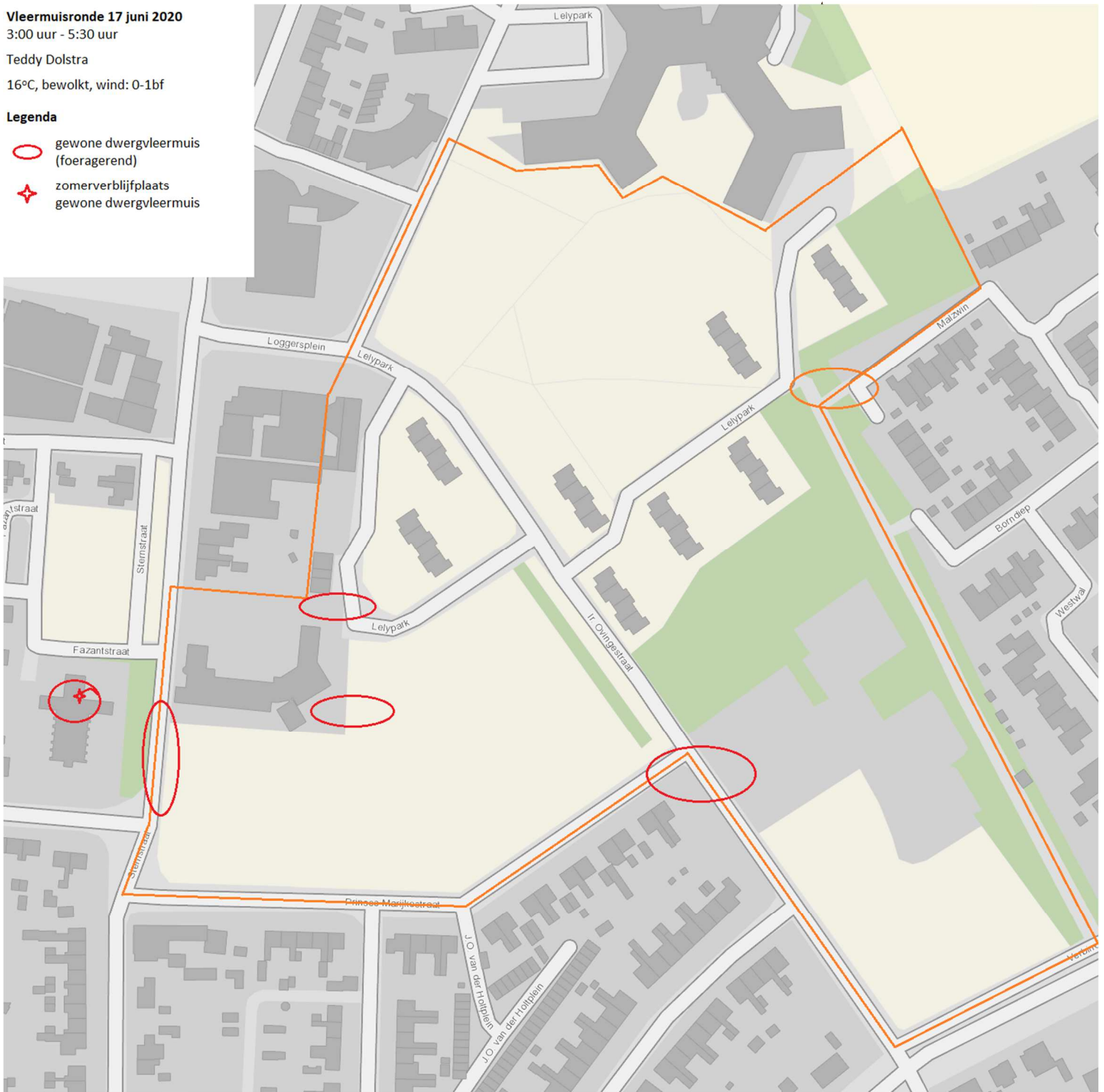
3:00 uur - 5:30 uur

Teddy Dolstra

16°C, bewolkt, wind: 0-1bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

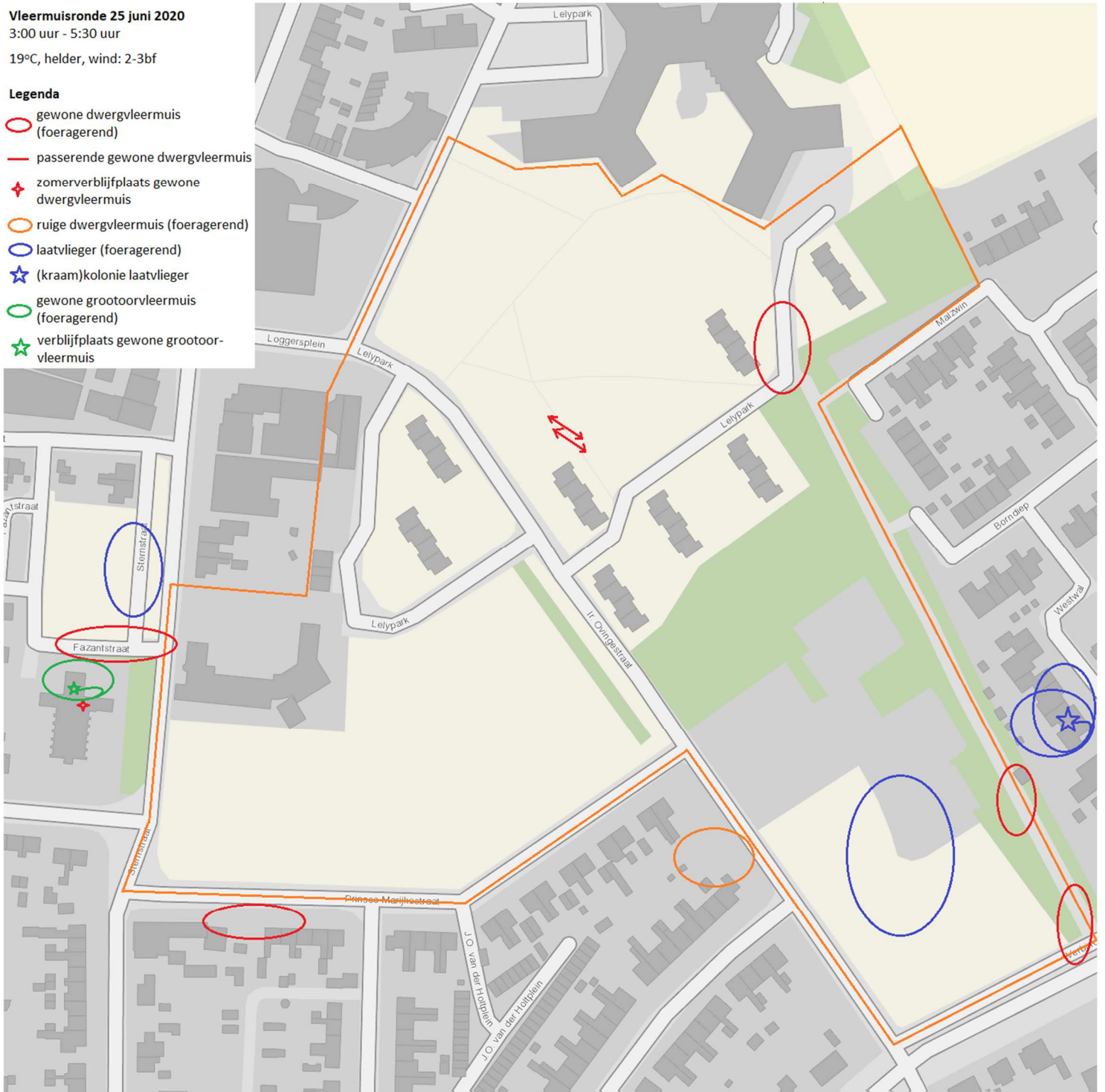
Vleermuisronde 25 juni 2020

3:00 uur - 5:30 uur

19°C, helder, wind: 2-3bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- laatvlieger (foeragerend)
- (kraam)kolonie laatvlieger
- gewone grootoorvleermuis (foeragerend)
- verblijfplaats gewone grootoorvleermuis

Vleermuisronde 8 juli 2020

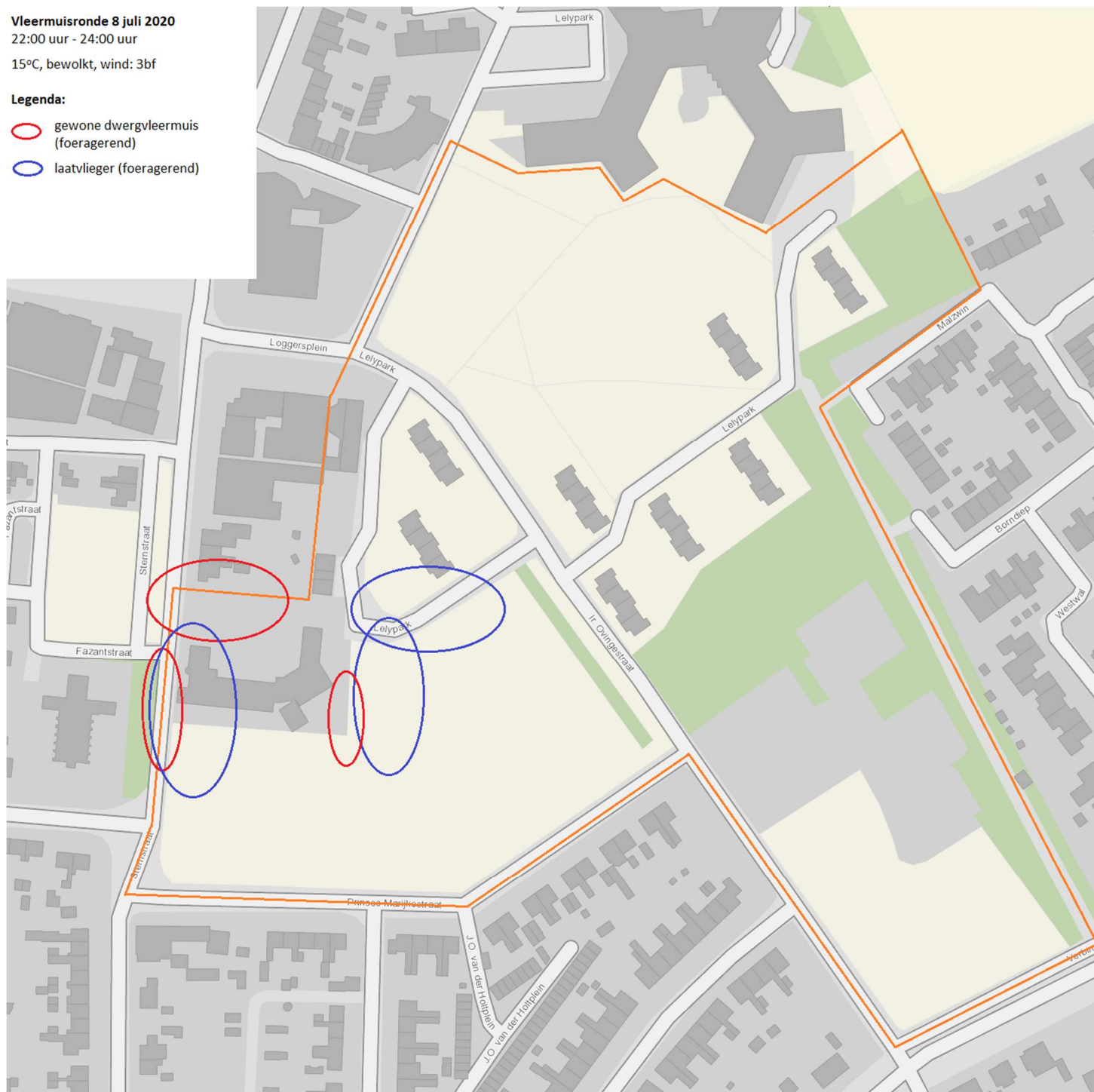
22:00 uur - 24:00 uur

15°C, bewolkt, wind: 3bf

Legenda:

 gewone dwergvleermuis
(foeragerend)

 laatvlieger (foeragerend)

Vleermuisronde 9 september 2019
20:00 uur - 24:00 uur

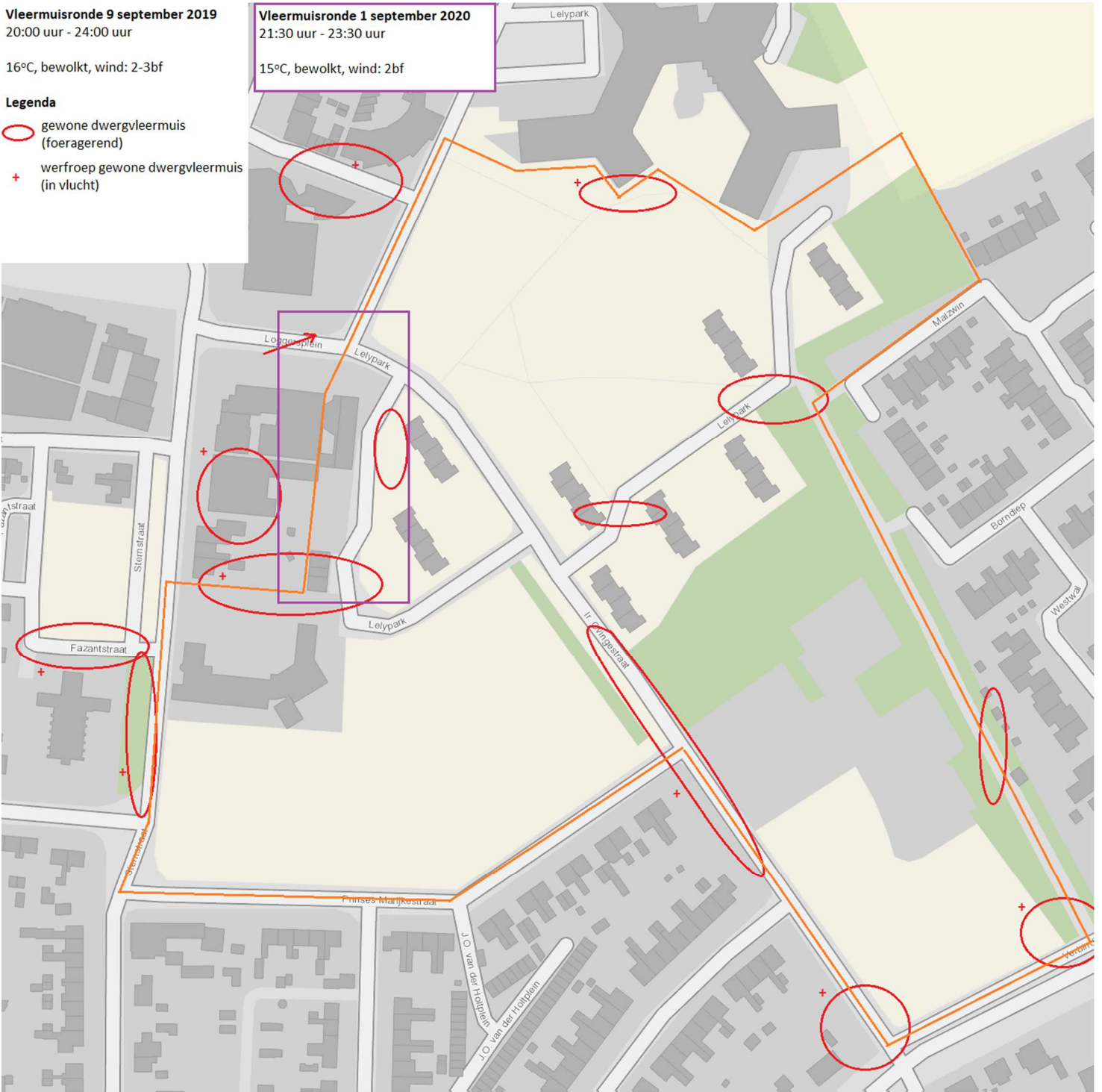
16°C, bewolkt, wind: 2-3bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- + werfroep gewone dwergvleermuis (in vlucht)

Vleermuisronde 1 september 2020
21:30 uur - 23:30 uur

15°C, bewolkt, wind: 2bf

Vleermuisronde 30 september 2019
20:20 uur - 23:20 uur

13°C, bewolkt, wind: 3bf
(v.a. 22:00 uur lichte motregen)

Vleermuisronde 22 sept. 2020
23:00 uur - 01:00 uur

17°C, helder, wind: 2bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- werfroep gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende laatvlieger

